

POSTANOWIENIE

Dnia 3 lutego 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jan Górowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Barbara Myszka

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa J.W.

przeciwko P. P.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 3 lutego 2012 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego

z dnia 2 sierpnia 2011 r.,

odrzuca zażalenie i przyznaje radcy prawnemu P. H. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) złotych, powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Powód w pozwie oznaczając wartość przedmiotu sporu na kwotę 17 995 zł wniósł o pozbawienie wykonalności wyroku zaocznego Sądu Okręgowego z dnia 27 stycznia 2000 r., zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 21 października 2009 r. Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2010 r. Sąd pierwszej instancji powództwo oddalił.

Postanowieniem z dnia 24 stycznia 2011 r. Sąd Rejonowy oddalił wniosek powoda o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji i odrzucił apelację. Zażalenie powoda na to postanowienie zostało oddalone przez Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 19 maja 2011 r. Z kolei na to postanowienie powód wniósł skargę kasacyjną, w której oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 422 859,54 zł (17 995 zł należność główna i 404 864,54 zł odsetki), którą Sąd Okręgowy odrzucił postanowieniem z dnia 2 sierpnia 2011 r. Wskazał, że skarga kasacyjna od takiego orzeczenia nie przysługuje, a ponadto, że jest to szczególny środek prawny objęty przymusem radcowsko-adwokackim a powód złożył skargę osobiście.

W zażaleniu na postanowienie z dnia 2 sierpnia 2011 r., wniesionym w dniu 12 sierpnia 2011 r. osobiście, powód wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, a także między innymi o ustanowienie dla niego pełnomocnika z urzędu. Postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy odrzucił to zażalenie, jako wniesione z pominięciem przymusu radcowsko-adwokackiego. Także postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2011 r. Sąd Okręgowy ustanowił dla powoda J. W. pełnomocnika z urzędu. Odpis obydwu postanowień z dnia 29 sierpnia 2011 r. doręczono powodowi w dniu 23 września 2011 r.

W zażaleniu z dnia 18 września 2011 r. i z dnia 3 października 2011 r. pełnomocnik z urzędu zaskarżył postanowienie z dnia 2 sierpnia 2011 r. o odrzuceniu skargi kasacyjnej i wniósł o przywrócenie terminu do złożenia zażalenia na to postanowienie. Zażądał jego uchylenia z przyczyn wskazanych w art. 379 pkt 5 k.p.c., oraz stwierdzenia nieważności postępowania od dnia

14 grudnia 2009 r. i uchylenia postanowienia odmawiającego przywrócenia terminu na wniesienie apelacji a nawet o uchylenie wyroku Sądu pierwszej instancji w całości.

Postanowieniem z dnia 18 października 2011 r. Sąd Okręgowy odrzucił wniosek zawarty w zażaleniu pełnomocnika powoda o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 2 sierpnia 2011 r. odrzucające skargę kasacyjną. Odpis tego postanowienia i zaskarżonego orzeczenia z dnia 2 sierpnia 2011 r. został doręczony pełnomocnikowi z urzędu w dniu 16 listopada 2011 r. (w drodze dwukrotnego awizowania). Niezależnie od tego pełnomocnik potwierdził otrzymanie tej korespondencji w dniu 28 listopada 2011 r. Następnie na wezwanie Sądu pełnomocnik powoda potwierdził złożone w dniu 3 października zażalenie w piśmie nadanym w dniu 1 grudnia 2011 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedmiotem zaskarżenia, jak wynika już z powyższych uwag, jest zapadłe na posiedzeniu niejawnym postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 2 sierpnia 2011 r. odrzucające skargę kasacyjną na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 19 maja 2011 r., oddalające zażalenie powoda na postanowienie z dnia 24 stycznia 2011 r. Sądu Rejonowego, którym to Sąd pierwszej instancji oddalił wniosek powoda o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji i odrzucił apelację.

Postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 19 maja 2011 r. nie było zaskarżalne ani zażaleniem, gdyż zapadło w wyniku zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji (art. 394¹ § 2 k.p.c.), ani tym bardziej skargą kasacyjną gdyż nie było to orzeczenie merytoryczne ani rozstrzygnięcie w przedmiocie odrzucenia pozwu lub umorzenia postępowania. Tego więc rodzaju środki odwoławcze nie były od niego dopuszczalne.

Według obowiązującego od dnia 19 kwietnia 2010 r. unormowania zawartego w art. 124 § 2 k.p.c. w razie ustanowienia adwokata lub radcy prawnego na wniosek zgłoszony przed upływem terminu do wniesienia zażalenia, do którego sporządzenia ustawa wymaga zastępstwa prawnego przez adwokata lub radcę prawnego sąd doręcza ustanowionemu adwokatowi lub radcy prawnemu odpis postanowienia z urzędu, a termin do wniesienia zażalenia na postanowienie biegnie

od dnia jego doręczenia pełnomocnikowi. Można więc było przyjąć, że zażalenia pełnomocnika powoda z dnia 18 września 2011 r. i z dnia 3 października 2011 r. jako złożone przed otwarciem terminu dla pełnomocnika nie były skutecznie wniesione. Z kolei potwierdzenie w dniu 1 grudnia 2011 r. złożonego zażalenia z dnia 3 października nastąpiło po terminie, który upłynął w okolicznościach sprawy w dniu 23 listopada 2011 r. Ponowne doręczenie pełnomocnikowi zaskarżonego postanowienia w dniu 28 listopada 2011 r. nie mogło wywołać żadnych skutków prawnych, wobec wcześniejszego skutecznego jego doręczenia w drodze awizowania. Z tych względów zażalenie uległo odrzuceniu na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c.

Niezależnie od tego zażalenie było bezpodstawne, skoro jak wynika już z powyższych uwag na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 19 maja 2011 r. skarga kasacyjna nie przysługuje. Dla rozpoznania zażalenia nie mogły mieć żadnego znaczenia zarzuty podniesione przez skarżącego dotyczące uchybień procesowych, jakie zdaniem pełnomocnika powoda, miały mieć miejsce na rozprawie w dniu 10 grudnia 2010 r. Nie mogły mieć też znaczenia zarzuty dotyczące lichwiarskich odsetek, skoro przedmiotem zaskarżenia do Sądu Najwyższego nie było orzeczenie merytoryczne, lecz formalne.

Sąd Okręgowy trafnie też podniósł, że skarga podlegała odrzuceniu także z uwagi na fakt, że została sporządzona osobiście przez powoda. Stosownie do art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, przy czym zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji.